
COMMUNICATION IN CHILDREN OF PRIMARY SCHOOL AGE AS A PREREQUISITE FOR AGGRESSION AND THE INFLUENCE OF COGNITIVE DISMODERATE INTERCOURSE

Vesela Ivanova Bozhkova

Southwestern University "Neofit Rilski", Blagoevgrad, Bulgaria, vesela_bojkova@abv.bg

Abstract: Problematic school relationships, as a prerequisite for aggression, are linked to the psychosocial development of students who have found themselves in an environment of aggressive examples. These students have maladjustment in social communication and lack of adaptability to the different forms of activity in which children fall in the school environment. In a preventive sense, it is important to emphasize the importance of the fact that each emotion is characterized by duration and intensity, it is the human psyche that is covered by one emotion for a certain period of time, and it affects cognitive processes with a certain force, on will and behavior. Intense, strong emotion regulates behavior and the course of other mental processes, precisely the accuracy of perception depends on the emotional significance of the object for the person.

The research methodology includes the analysis of social relationships at school, as a socio-pedagogical phenomenon and their influence on deviations in children's behavior. Problematic school relationships, as a prerequisite for aggression, are tied to the school environment, as a socializing institution.

The purpose of the research is to show gaps in school relationships as a prerequisite for aggression.

The results show the need to overcome cognitive dismoderate intercourse. In a preventive aspect, it is taken into account that the value perception of children is strongly influenced by the peer group, by the norms and value models of interaction in them. The practical-applied realization of concepts for the prevention of aggression, in a school with interactive games, puts children and teachers in a situation of constant discussion, expressing their own opinion, by building abilities to develop empathic skills to control impulsive actions. In the process of the game, for example, a theme - "Good words" can be used to create an attitude, to be aware of actions and deeds, and through these actions the student learns to approach others with respect, mastering techniques to overcome negative feelings and learning how to collaborate.

Problematic school relationships, as a prerequisite for aggression, are linked to the groups in which the person is socialized. In relation to adolescents, the school class is of great importance, because students find themselves in problematic relationships with each other, their relationships grow into aggressive ones, in which there is an incorrect feedback loop in the communication process.

Problematic school relationships, as a prerequisite for aggression, are linked to the development of the culture of behavior in children, which leads them to a decline in values.

Problematic school relationships, as a prerequisite for aggression, are linked to the inability of students to fully communicate with each other. Cognitive dismoderate intercourse is an unexplored, hitherto, social, communicative problem in the psychological spectrum of moderation in human consciousness, reflecting on the refraction of feedback in the process of communication, implicitly (implicitly) , to maintain, self-control and explicitly (clearly), expresses his preceptive attitudes, influencing the moment of communication.

Keywords: Primary prevention of aggression in children of primary school age based on overcoming cognitive dismoderate intercourse between children.

КОМУНИКАЦИЯТА ПРИ ДЕЦАТА ОТ НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ КАТО ПРЕДПОСТАВКА ЗА АГРЕСИЯ И ВЛИЯНИЕТО НА КОГНИТИВНО ДИСМОДЕРАЦИОННОТО ОБЩУВАНЕ

Весела Иванова Божкова

Югозападен университет "Неофит Рилски", гр. Благоевград, България, vesela_bojkova@abv.bg

Резюме: Проблемните училищни взаимоотношения, като предпоставка за агресия се обвързват с психосоциалното развитие на учениците, попаднали в среда на агресивни примери. Тези ученици имат неправилно адаптиране в социалното общуване и липса на адаптивност към различните форми на дейност, в които попадат децата в училищната среда. В превантивно отношение е важно да се подчертае значимостта, на факта, че всяка емоция, се характеризира с продължителност и интензивност, именно психиката на човека се обхваща от една емоция, за определен период от време, и тя въздейства с определена сила, върху

когнитивните процеси, върху волята и поведението. Интензивната, силна емоция регулира поведението, и протичането на останалите психични процеси, именно точността на възприемането зависи от емоционалната значимост на обекта за личността.

Методологията на изследването включва, анализирането на социалните взаимоотношения в училище, като социално-педагогическо явление и влиянието им върху отклоненията в поведението на децата. Проблемните училищни взаимоотношения, като предпоставка за агресия се обвързват с училищната среда, като социализираща институция.

Целта на изследването е да покаже пропуските в училищни взаимоотношения, като предпоставка за агресия. Резултатите показват необходимостта от преодоляването на когнитивно дисмодерационно общуване (cognitive dismoderate intercourse). В превантивен аспект, се взема под внимание, че ценностното възприемане на децата е силно повлияно, от групата на връстниците, от нормите и ценностните модели на взаимодействие в тях. Практико-приложното реализиране на похвати за превенция на агресията, в училище с интерактивни игри, поставя децата и педагозите в ситуация на постоянно обсъждане, изразяване на собствено мнение, чрез изграждане на способности за развитие на емпатийни умения за контролиране на импулсивните постъпки. В процеса на играта, например може да се използва тема - „Добрите думи“ за създаване на нагласа, към осъзнаване на действия и постъпки, като чрез тези действия ученикът се учи да подхожда с уважение към другите, като овладява техники за преодоляване на негативните чувства и усвояване на начините за сътрудничество.

Проблемните училищни взаимоотношения, като предпоставка за агресия се обвързват с групите в които личността се социализира. По отношение на подрастващите, училищният клас е от огромно значение, тъй като учениците се намират в проблематични отношения по между си, техните взаимоотношения, прерастват в агресивни, при които има наличие на неправилно пречупване на обратната връзка в процеса на комуникация.

Проблемните училищни взаимоотношения, като предпоставка за агресия се обвързват с развитието на културата на поведение у децата, която ги води до ценностен упадък.

Проблемните училищни взаимоотношения, като предпоставка за агресия се обвързват с невъзможността на учениците да общуват пълноценно по между си. Когнитивно дисмодерационно общуване (cognitive dismoderate intercourse) е неизследван, досега, социален, комуникативен проблем в психологическият спектър на модерацията в човешкото съзнание, рефлектиращ, върху пречупването на обратната връзка в процеса на общуване, имплицитно (прикрито), когато личността се опитва, да запази, самоконтрол и експлицитно (ясно), изразява, прецептивните си нагласи, влияещи и в момента на комуникация.

Ключови думи: Първична превенция на агресията при децата от начална училищна възраст базирана върху преодоляването на когнитивно дисмодерационното общуване (cognitive dismoderate intercourse) между децата.

1. УВОД

Превантивната дейност с агресивни деца в училище се нуждае от подобряване на взаимоотношенията между ученици и учители, много често учителите не изслушват учениците, те не се стараят да видят проблема в неговата същина, дори се стига до ситуации в които се лепят етикети на учениците. Агресивните деца, трябва да получават повече напътствия, да имат своя учител, играещ ролята на ментор, които да ги напътства да коригират поведението си, те трябва да имат доверие на този човек. Чувствайки се защитени и разбрани, децата променят своето поведение в положителен аспект.

2. МАТЕРИАЛИ И МЕТОДИ

Проблемните училищни взаимоотношения, като предпоставка за агресия са обвързани с **елементи на социалните взаимоотношения в училищната система**, те са значително по-различни от организационно-функционалната структура на училището. Тази система включва позиции, роли, статуси и чувства, които имат своеобразна продължителност в живота на действащите в училището лица и се повлияват от особеностите на поколенията. Елементи на социалните интеракции в училище – действащи лица, като учители, ученици, помощен персонал, администрация, родители. За сполучливата първична превенция, интеракциите в организационно-функционалната структура на училището е важно да бъдат съгласувани и координирани, необходимо е да се изследват личностните отношения в училище т.е. отношенията между учениците, между учител и ученик, учител-ученическа група, клас, отношения ученик-ученик. В превантивен аспект е необходимо да се отчитат критериите за диференциране на социалните структури в училище. На първо място изпъква полово-възрастовата структура на училищния колектив, именно броят на класовете, образователна степен. Различието в типа отношения т. е. разграничават се следните типове

социално-педагогически отношения, като нравствено-възпитателни, организационно-технически, административно-правни, социално-икономически, психофизиологични и по-конкретно наличието на рискови фактори, отприщващи агресивното поведение.

3. РЕЗУЛТАТИ

При превантивната работата с агресивни деца в училище, изследването на когнитивно дисмодерационно общуване (*cognitive dismoderate intercourse*) между децата, допринася за разкриването на нови превантивни подходи за преодоляване на агресията между подрастващите, последният показал ползотворното си въздействие за преодоляването на агресията е огледалната рефлексия. Като се анализира отношението между училището, културата и социалната среда, могат да се разграничат две гледни точки – първата, разглежда училището, като особен вид социална среда за учениците т.е. от тази позиция за социалната среда се приема цялата съвкупност от веществени и личностни условия за обучение и възпитание в училище. Проблемните училищни взаимоотношения, като предпоставка за агресия са обвързани със социалната среда с динамичното единство на предметната и личностната среда, които непрекъснато си взаимодействат, като втората концептуална точка, социалната среда в училище разглежда връзката училище-външни условия, повлияващи на превантивната дейност в училище, например влиянието на културата, политическия живот, териториалните и демографските условия на средата. Тук вече се навлиза в сферата на съвкупността на социално екологични и културни фактори, съпътстващи дейността на училището в насока предхохраняване от агресия. При първичната превенция са от значение особеностите на училищната субкултура, като се разглеждат различни схващания за същността на училищната субкултура, но най-често тя се свързва с отношенията, ценностите, нормите, познанията, поведението, атмосферата, материалните условия, в които протича училищния живот и процесът на междуличностна комуникация. (Иванов, И., 2013, стр. 35)

4. ДИСКУСИИ

Проблемните училищни взаимоотношения, като предпоставка за агресия са обвързани с преодоляването на когнитивно дисмодерационното общуване (*cognitive dismoderate intercourse*), за което могат да допринесат методите за разпространяване и формулиране на конкретният проблем породил дисмодерационна обратна връзка. Проблемните училищни взаимоотношения, като предпоставка за агресия са обвързани с **елементи на училищната субкултура и превантивните връзки** т.е. обобщено елементите на училищната субкултура, можем да разгледаме, като съпротива на учениците срещу училищния ред, случаи на агресивно поведение и отхвърляне на по-различните ученици, участие на учениците в неформални групи, които съставят борческия компонент на училищната подкултура. Елементите на междуличностните взаимоотношения, като бягства, воюване между връстници, емоционална превъзбуда, настроение, което води до нарушаване на реда и правилата, повлияват на цялостното поведение на децата. Също така, тези проблемни взаимоотношения водят и до смущения, затруднения и страхове на учениците, през различните фази на училищния живот. Социалната роля и позиция на учениците с пристъпването на училищния праг, поставя детето пред една нова за него роля на ученика, тя му предоставя нови правила и задължения. Всяка по-висока училищна степен води до постоянно усложняване на правата и задълженията и формира самосъзнание, което издига равнището на саморегулирането на поведението в контекста на сложни социални ситуации.

Проблемните училищни взаимоотношения, като предпоставка за агресия се обвързват с отношенията между понятията, група, клас, колектив, социалната група, които от своя страна се явяват общо социологическо понятие, обозначаващо елементите на структурата на обществото, то е родово по отношение на другите понятия, обозначаващи елементите на социалната структура – класа, социалната общност, социалната организация и колективните комуникативни процеси. Като признаци на групата се обособяват – непосредственост на личния контакт и наличие на общи групови мотиви и цели – целенасоченост, наличие на разпределение на функции т.е. преразпределение на роли, наличие на общи мнения, действия и възгледи, групови норми на поведение, емоционални отношения между членовете. Училищният клас, като микросреда, подтиква ученикът да проявява активно отношение към заобикалящата го действителност, най-активно е обаче неговото отношение към другите ученици, поради това, че дейността му протича най-вече в определена училищна среда. Отношението на ученика към социалната училищна среда, винаги придобива характер на взаимоотношение с микросредата, взаимоотношение между личности, това е макросредата, вътре в която съществува и се разгръща микросредата на социалните комуникативни интеракции, влияещи върху агресията. (Андреев, М., 1998) Превантивният подход за преодоляване на агресията, чрез диагностична рисунка за изясняване на проблемни взаимоотношения (виж фигура 1 и 2), показва дистанциране на децата от някои семейни членове, за сметка по-голямата им привързаност към един.

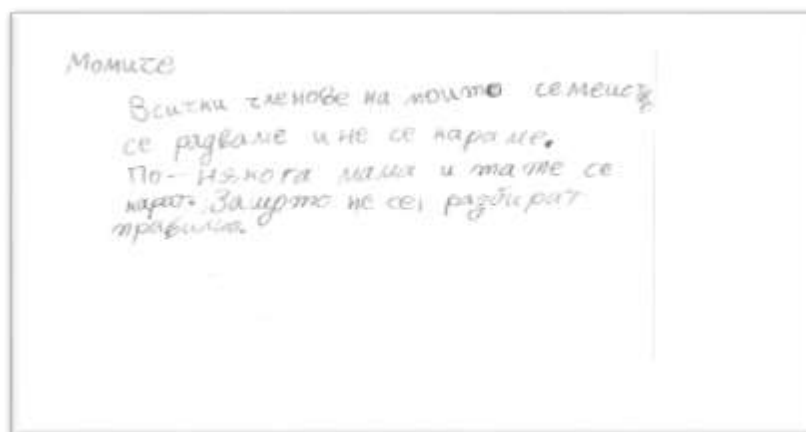
Липсата на разбиране между семейните членове, емоционално дистанцира децата и от ползотворни взаимоотношения и извън семейната общност.

Фигура 1

На ученичката от начална училищна възраст се поставя задачата да нарисова своето семейство, което се състои от четири члена, но тя рисува само двама от тях. Дистанцирането в комуникативен аспект започва още в семейството и се пренася в училищните взаимоотношения.

Фигура 2

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В превантивен план, можем да се насочим към възпитателната роля на **микро и макро взаимоотношенията в класа**. В системата на микроотношенията, особено място заема ролята, като организирана в структурна последователност от действия, постъпки извършени от човека в процеса на взаимодействието му с другите хора. Личните отношения са един от основните социални процеси в живота на учениците в класа, те придобиват най-различни форми, но една съществена част от тях протича, под форма на комуникация. Професията на учителя в превантивен аспект е със социална същност и е тясно свързана със спецификата на труда. Професията се формира и утвърждава в обществото, за да удовлетвори потребностите от възпитание в съвкупността от сложни социално-педагогически функции, които изпълнява учителят, обучението, възпитанието и комуникацията на подрастващите, заемат най-голям относителен дял в превантивен аспект. Проблемните училищни взаимоотношения, като предпоставка за агресия се обвързват с диференцираните типове отношения между учителите и учениците т.е. дали те са положителни или отрицателни и кои компоненти от социалната среда извън училището, влияят негативно на взаимоотношенията вътре в училищната общност. Например, учениците изпитват влиянието на масмедията, общуват с представителите на различни поколения в обществото, поради сложните взаимоотношения между обществените течения.

Авторитарното отношение учител-ученик с нарежданията от страна на учителя и подчинение от страна на ученика, не е правилният метод за обуздаване на агресивни изблици. Необходими са нови превантивни подходи за преодоляване на проблемното поведение, тясно свързани с идеите за свободното възпитание на учениците, насочени към природата на социалните промени във взаимоотношенията на ученика и същността на неговите потребности и проблеми. На практика либералното и демократичното отношение, между учителя и ученика, са превантивни действия за предохраняване от агресия. (Андреев, М., 1998, стр. 48)

ЛИТЕРАТУРА

- Андреев, М. (1988). Образование и общество. В: Педагогическа социология. Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, София.
- Александрова, Н. (2007). Педагогическа психология. Университетско издателство „Неофит Рилски“, Благоевград.
- Божкова, В. (2019). Превантивно изследване на влиянието на семейството върху агресията на учениците в процеса на когнитивно дисмодерационно общуване. В: XXII – та Международна научна конференция the International Journal: „THE POWER OF KNOWLEDGE“ гр. Кавала, Гърция. Institute of Knowledge Management, Vol. 34. 2., No. 2., pp. 295-590, ISSN 2545-4439; ISSN 1857-923X
- Димитрова, Д., & Василева, К. (2013). Приятелството в живота на детето. В: сп. „Педагогика“, кн. 1.
- Держан, И. (2001). Технология на социалната работа с деца. Университетско издателство „Н. Рилски“, Благоевград.
- Иванов И. (2013). Агресията и насилието в училище. В: сп. „Педагогика“, кн. 1.
- Манчева, Р. (2017). Диагностика на личността с девиантно поведение. Университетско издателство „Неофит Рилски“, Благоевград.
- Манчева, Р. (2012). Психология на девиантното поведение. Университетски издателство „Н. Рилски“, Благоевград.
- Петров, Г. (2000). Детската престъпност. „Хермес“, София.
- Тодорова, Д., & Мършелева, Й. (2013). Изкуството като възможност за превенция на агресията. В: сп. „Педагогика“, кн. 1.
- Павлова, А. (2020). Научно-популярната педагогика като образователно явление – теоретична база и практически измерения. В: Педагогически опити. Студентски и докторантски сборник. Университетски издателство „Н. Рилски“, Благоевград.
- Николова, К. (2020). Особенности на проектно-базираното обучение в дигитална среда и ролята му за развитие на социални умения на третокласниците чрез обучението по човекът и обществото. В: Педагогически опити. Студентски и докторантски сборник. Университетски издателство „Н. Рилски“, Благоевград.
- Георгиева, М. (2020). Играта като основен компонент на детската субкултура. В: Педагогически опити. Студентски и докторантски сборник. Университетски издателство „Н. Рилски“, Благоевград.
- Деннер, М., & Вишанина, Е. (2020). Ролята на организационната структура в центъра за подкрепа за личностно развитие за разгръщане на креативните особености на учители и ученици. В: Педагогически опити. Студентски и докторантски сборник. Университетски издателство „Н. Рилски“, Благоевград.
- Кючукова, М. (2020). Религиозният мироглед като част от личният мироглед на децата в началното училище. В: Педагогически опити. Студентски и докторантски сборник. Университетски издателство „Н. Рилски“, Благоевград.